

Kraków, ogród zoologiczny, 1929 r.

1. Kategoria

Inne

2. Położenie administracyjne

gm. Kraków, pow. krakowski, woj. małopolskie

3. Współrzędne

50.05382 19.85060

4. Kod w dokumentacji

Krakow-03-276

5. Opis

Krakowski ogród zoologiczny leży w centralnej części Lasu Wolskiego, na wierzchołku wzgórza Pustelnik. Zajmuje powierzchnię około 17 ha, na której eksponowanych jest ponad 1300 zwierząt reprezentujących 270 gatunków. W liczbie tej znajdują się między innymi zwierzęta ginące i zagrożone wyginięciem (około 100 gatunków) takie, jak żyrafa Rothschilda, koń Przewalskiego, hipopotam karłowaty, panda mała, pantera śnieżna, tygrys amurski, i inne *.

Inicjatywa utworzenia ogrodu zoologicznego narodziła w Krakowskim Oddziale Towarzystwa Przyrodniczego im. Mikołaja Kopernika. W gronie jego działaczy znajdował się między innymi późniejszy autor pierwszego przewodnika po zoo, dr Karol Łukaszewicz, oraz inż. Wincenty Wober, który w latach 1919-1931 zajmował się przekształcaniem Lasu Wolskiego w Park Ludowy.

Budowę ogrodu zoologicznego, zwanego wówczas zwierzyńcem, rozpoczęto w 1927 roku. Jak relacjonuje w swoim przewodniku dr Karol Łukaszewicz, w *tamtym czasie na terenie dzisiejszego zwierzyńca znajdowały się dwie klatki z lisami, klatka z borsukiem i szereg klat dla ptaków drapieżnych. O jeden kilometr od zwierzyńca w tzw. bażantarni, obecnie już zlikwidowanej, mieściły się wówczas zwierzęta roślinożerne głównie sarny i jelenie. Publiczność krakowska dowiedziawszy się z dzienników o istnieniu tego rodzaju atrakcji w Lesie Wolskim zaczęła zwiedzać ją licznie co zadecydowało o połączeniu obu grup i stworzeniu prowizorium zwierzyńca. (...) Niestety na utrzymanie zaczątków zwierzyńca brak było odpowiednich funduszy. (...) Aby zdobyć potrzebne pieniądze sprzedano w owym czasie powóz wyjazdowy ówczesnego kierownika Zarządu Lasu Wolskiego ś. p. inż. leśn. Wincentego Wobra, ozdobne uprząże na konie a*

nawet moźolnie przez kilka lat gromadzoną cegłę na budowę biura zarządu**.

Uroczyste otwarcie zoo nastąpiło 6 lipca 1929 w obecności prezydenta Rzeczypospolitej, prof. Ignacego Mościckiego. W chwili otwarcia w ogrodzie znajdowały się 94 ssaki, 98 ptaków i 12 gadów. Cytowany już przewodnik zawiera na swoich pierwszych stronach wskazówki dla zwiedzających, które nie straciły do dzisiaj nic ze swojej aktualności.

Zwiedzając zwierzyniec pamiętajmy że przyszliśmy tu po to, aby przypatrzeć się zwierzętom, obserwować ich ruchy i sposób zachowania się, nie zaś po to, aby je straszyć czy drażnić. Człowiek ma haniebnny zwyczaj próbować czy dane zwierzę da się rozdrażnić i lubi zamieniać je w dziką bestię, wystawiając sobie tym samym publicznie świadectwo głupoty. Kto daje małpom lusterka którymi się kaleczą, zaśmieca pomieszczenia zwierząt, niepokoi je krzykiem, kijem czy kamieniem, płoszy lub drażni, będzie ze zwierzyńca usunięty i narazi się na wielkie nieprzyjemności**.

6. Uwagi

---

7. Źródła i materiały

* Informacje ze strony internetowej ZOO, <http://zoo-krakow.pl/o-nas/>, dost. 29.05.2017.

** Karol Łukaszewicz, *Przewodnik po zwierzyńcu w Lesie Wolskim*, Kraków 1939 r., s. 6-8. Publikacja dostępna online na stronie Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej, <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=111103&from=publication>, dost. 29.05.2017.

8. Dokumentacja w terenie

28 marca 2017 r.